

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 46.7

V Ptuj v nedeljo dne 20. novembra 1910.

XI. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani
in v šteje torej skupaj 10 strani.

Nekaj o slovenskih advokatih.

Najbolj žalostno pri slovenskih prvakih je to, da se ničesar ne učijo. Udarjeni so pač „kurjo slepoto“ in tudi po dnevu ne vidijo resar... Kolikokrat so nas že tožili in vedno so si opekli svoje prste. Mi na to dejstvo nismo nismo. Kajti mi vemo, da je vedno pravica in resnica na naši strani in zato nas tudi noben sodnik ne more soditi.

Ali vkljub temu nas prvaki vedno tožarijo. Tem tiči nekaj zistem. Tožba sledi tožbi, in tako — izgubijo nasprotniki. Našega urednika Linhartja s temi tožbami gotovo ne bomo po požrli; to se je tekom zadnjih petih let jasno izkazalo. Našemu listu delajo s temi tožbami le lepo reklamo. Zakaj torej tožarijo? Se nam, da se marsikateri slovensko-narodni dvokat Bogu vsak dan zahvaljuje, da se — „Stajerc“ tiska. In slovensko „narodnjaštvo“ je novim ljudem le molzna krava. Zdi se nam, da se v slovensko-narodnih krogih naravnost odpira za tožbe proti „Stajercu“. Dobiček od tega imajo slovenski advokati, ki ničesar ne skrivajo. Kdor nima žaganice v glavi, temu se lahko „slovensko-rodoljubno“ delovanje ne bode posebno dopadlo. Tako slovensko „rodoljubje“ nosi dotičnikom presneto visoko procenoto... In mi se le čudimo, da to gotovi slovenski ljudje ne izpoznajo. Med nami niso nacionalni advokati mogoči, ki bi svoje lastne kliente odirali in v brezuspšne tožbe hujskali. Ali celo vrsto takih slovenskih dvokatov lahko vsak dan naštejemo. Tako pozanjanje se ne dà združiti s stanovsko častjo akademsko izobraženega advokata. To je naravnost izrabljanje narodnih čutenj v namene — žepa slovenskih dvokatov. Mi poznamo slovenske advokate, slovenskim kmetom dvakrat, trikrat toliko plačajo, kakor bi to po postavi smeli. Dr. Kramen v Ptuj, dr. Brejcn v Celovcu, dr. Lenkovič v Celju smo to že opetovano očitali in ti kristalno čisti značaji nas niso tožili. Bali so se sodnje, kakor se boji hudič križa... Mi poznamo slovenskega advokata v sv. Lenartu, ki je slovenskega kmeta radi 20 vinarjev zaručil in mu napravil za okroglo 30 kron stroškov. Mi poznamo slovenskega advokata, kateremu je bilo ces. kralj. sodnik pred sodnijo očital „Koranschinderei“; rekel mu je torej, da hujška v tožbe samo zaradi tega, da si polni svoje nenapravne žepa... In pred vsako pošteno sodnijo napamo celo vrsto tožb naštetih, ki so bile od vsakih dvokatov proti našemu uredniku g. Linhartu naperjene, ki so bile pa zanje že naprej izgubljene. Mi ne moremo verjeti, da bi ti dotični slovenski advokati juristično tako izobraženi, kajti napravili so vendar na uničenje svoje izkušnje, čeprav z veliko težavo. To hujskajo nalašč v politični bedariji morele „rodoljube“ v tožbe, hujskajo jih nalašč, da si na ta način par kronic prislužijo...

Preteklo soboto bil je naš urednik g. Linhart zopet pred okrajno sodnijo v Mariboru. Tožila ga je slovenska „hranilnica in posojilnica v Velikovecu“, na Koroškem zaradi nekega § 19 „popravka“. Tožba je bila že naprej izgubljena, kar bi moral sleherni advokatski šribar vedeti. Opozarjamo na naše dotično poročilo v koroških novicah današnjega „Stajerca“. Samoumevno je bil naš urednik g. Linhart tudi oproščen. In mi trdimo, da je tudi zastopnik omenjene farške posojilnice v Velikovecu, znani dr. Rosina v Mariboru moral vedeti, da bode to tožbo izgubil; moral je to vedeti, ako je le poduhal v kazenski zakonik. Ali vkljub temu je celo rekurz napovedal. Seveda, velikovška posojilnica bo žetrotške plačala, čeprav s slovenskim kmetiskim denarjem. Ali tako v vsakem oziru brezobzirno postopanje spominja na čase roparskih vitezov in pomeni na vsak način javni juristični škandal... Tožba, v kateri je bil naš urednik Linhart oproščen, je sama ob sebi majhna. Ali treba je bilo enkrat pošteno besedo izpregovoriti. Povedati smo namreč hoteli, da gotovi slovenski advokati najprve slovenske kmeteznarodnim frazami v svoje pisarne kličejo, potem pa kmete odirajo kakor šinterpse... Mi pri „Stajercu“ od tega nimamo škode. In molčali bi, ko bi se nam — slovensko ljudstvo ne smiilo. Ali narodnjaškemu odiranju slovenskega ljudstva mora biti enkrat konec...

Rihard Waclawek-Sanneck, obsojen zaradi podlega obrekovanja!

(Izvirni dopis.)

Celje, dne 10. novembra 1910. — Dne 13. septembra t. l. je bil Rihard Vaclavek (Waclawek ali kakor se sam piše Watzlawek-Sanneck, da bi zatajil svoje narodno pokolenje), izdajatelj in odgovorni urednik lista „Südsteierische Volksstimme“, obsojen v denarno globo v znesku 50 kron, v slučaju neiztljivosti pa v petdnevni zapor, ker je na zloben in podel način obrekoval tukajšnjega predstojnika mestnega urada g. dr. Otona Ambroschitsch.

Rihard Vaclavek, ki neprenehoma blati in napada v imenovanem časopisu uradnega predstojnika in druge občečlane občane na najpodeljši in najhudoobnejši način, je dne 29. julija t. l. v Stopperjevi gostilni v Herrengasse v Celju v navzočnosti več oseb izjavil, da se je vozil gospod dr. Oton Ambroschitsch na Dunaj z nekim brezplačnim voznim listkom, ki se ni glasil na njegovo ime, da ga je radi tega čina ustavil pri njegovem prihodu vratar južne železnice v Celju in ga naznanil postajnačelniku.

Dokaz resnice, ki ga je nastopil ta častikradež pred prvim sodnikom, se mu je seveda popolnoma ponesrečilo, ker mu ni bilo moči doprinesti niti najmanjšega dokaza,

in sodnik ga je obsodil zaradi prestopka zoper varnost časti v zgoraj navedeno kazeno.

A to mu še ni bilo dovolj! — Zglasil je po svojem zastopniku proti tej sodbi priziv, misleč, da mu bode mogoče to kaj pomagalo. Seveda je tudi zasebni obtožitelj vložil vzklic zaradi prenizko odmerjene kazni.

Dne 10. t. m. vršila se je torej pred tukajšnjim c. kr. okrožnim sodiščem vzklicna obravnava. Zasebnega obtožitelja, ki je bil pri razpravi osebno navzoč, je zastopal dr. Fritz Zangger, obtoženca pa dr. Vekoslav Kukovec. Obtoženec samo ob sebi umevno ni bil prisoten, kajti bal se je, da bi slišal nekaj čisto golih resnic!

Dr. Kukovec je govoril nemški! — Bog ne daj, je-li to res! Da, nemški je govoril. — A kako revno nemščino je kvasil! — Obžalovali bi tega veleizobraženca, ko bi ga slišali žlabudrati. Pri vsaki nemški besedici se mu je njegov sicer tudi v slovensčini počasni jezik spotikal, ker ni mogel najti potrebnih izrazov za razne pojme, ki so mu počasi silili v glavo. — To je bilo smešno stokanje in bleketanje! — Lahko trdimo, da vsaka priprosta kuharica ali kmečko dekle, ki se je le malo časa učilo nemščine, bolje, gladkeje in pravilneje govori nemški, kakor gospod dr. Vekoslav Kukovec, deželni poslanec in odvetnik v Celju.

Pa kaj vse je načenčal! Spotikal se je v svojem komaj razumljivem nemškem govoru zlasti nad tem, da je zasebni obtožitelj glavni urednik tukajšnjega lista „Deutsche Wacht.“

Dr. Zangger je na kratko v stvarnih in jasnih besedah odgovoril, da nikogar nič ne briga, s čim se zasebni obtožitelj v svojih prostih urah bavi; za njega so merodajne edino le one osebe, ki mu predstojajo, in te so z njegovim delovanjem popolnoma zadovoljne.

Jasno pa je, da se gre obtožencu in njega zastopniku le za to, da bi vzbudila veliko pozornost in napravila velikanski hrup in šum. Opozoril je nadaljevalje svoj govor na to, da je jasno dokazano, da je obtoženec očitno obrekoval zasebnega obtožitelja; dokazano je nadalje po čenapisu, ki ga izdaja in ureja obtoženec, da on ni hotel izvrševati upravičene kritike, ampak da mu je bilo samo le na tem ležeče, da hujška proti zasebnemu obtožitelju in izpodkava njega ugled pri soobčanah.

Prosenetilo pa je vse navzoče, ko je dal dr. Zangger sodišču na znanje, da je Vaclavek že enkrat predkaznovan radi žaljenja časti. Tane odkritosrčni in lažnjivi klativitez je namreč pri prvi obravnavi izpovedal, da še ni bil nikdar in nikoli predkaznovan zaradi razžaljenja časti. K sreči pa je bil slučajno neki pikantni akt iz Gradca v Celju, iz katerega je sodni dvor doznal, da je Vaclavek v resnici že predkaznovan radi predstopka zoper varnost časti v denarno globo 20 kron.

Sodba prizivnega sodišča je izrekla, da se obtožencem vzklicu ne ugodi, temveč da se ga v polnem obsegu

„Stajerc“ kmeti koledar 1911 je izšel na 144 stranah z 12 slikami. Cena samo 60 vin., s pošto 70 vin.

zavrne; prizivu zasebnega obtožitelja zaradi odmere preizkize kazni pa se ugotovi in se kazni zviša od 50 na 80 kron v slučaju neiztirljivosti pa v osemdnevni zapor. Vse pravne stroške mora plačati obtoženec.

V sodbenih razlogih je predsednik višjega deželnega sodišča svetnik pl. Garzarolli predvsem povdarjal, da se je obtoženec ponudil dokaz resnice popolnoma ponesrečil. Ko bi se obtoženec le na članek v „Untersteirische Volks-Zeitung“ skliceval, bi se moral krivim spoznati prestopka zoper varnost časti. Članek takega časopisa ni sposoben, da utemelji opravičeno mnenje, da je to tudi res, kar je v časopisu zabeleženo. Zato se je obtoženec priznal.

Dokazano pa je nasproti, da je obtoženec predkazen zaradi razžaljenja časti vedoma zamočil in zategadelj se je moralo kazni zvišati od 50 na 80 kron.

Vsi pošteno misleči ljudje, naj pripadajo kateremu koli političnemu mišljenju, se te sodbe veselijo; kajti pošteno in opravičeno kritiko sivskodorad pripuščajo; v tem pa so vsi pošteniljudje istega mnenja in prepričanja, da se podlo častnikrajo morastrogokaznovati.

Za danes dovolj! Povemo pa že danes našim cenj. čitateljem, da bomo v kratkem obelodanili dejstva — recimo suha in resnična dejstva — iz katerih se bomo lahko prepričali, da je ravno Rihard Vaclavek najmanj upravičen odličnim, uglednim in velezaslužnim možem jemati čast in njih ugled na vražji način izpdkopavati.

Politični pregled.

Zaostali davki. Vedno se je tožilo zaradi visokih stroškov, ki so se pojavili pri realnih eksekucijah zaradi malih zaostalih davkov. Vlada je izdala zdaj nekaj olajšav, od katerih naj le sledeče omenimo: Realne eksekucije (zemljiško-knjižno vpisanje zaostalih davkov na posesti dolžnika) izvrševale se bodo le po brezuspešni eksekuciji pohoštva. Sploh se realna eksekucija ne bode izvršila pri zaostalih zneskih do 5 K, pri zneskih od 5 do 60 K pa šele čez 1½ leta, pri zneskih čez 60 K pa šele tekem 1 leta. Le v izjemnih slučajih bi se te določbe ne vpoštevalo. Poleg tega se bode pri davčnih eksekucijah pod 60 K sodniško likvidiranje stroškov opustilo (razven izdatkov na kolekih in v gotovini), pri zneskih od 60 do 150 K se bode zaračunilo le polovico stroškov, pri zneskih čez 150 K pa polno svoto stroškov. Te določbe so bile zelo potrebne, zlasti za male davkoplačevalce, pri katerih so troški vedno več znašali nego zaostali davki.

Češke razmere. Občina Unter-Themenau na Češkem leži na jezikovni meji in se vršijo tam

vedno veliki narodni boji. Pri zadnjih občinskih volitvah so Nemci in Nemcem prijazni kandidati, m. nj. tudi tamošnji župnik zmagali. Čehi so vsled tega župniku zagrozili, da ga bodejo umorili. In s tako češko politiko se družijo naši slovenski prvaki!

Dr. Šuštersič, znan po svojem ožlindranem imenu, govoril je v delegacijah. Mož je vsekakor eden najvplivnejših slovenskih poslancev. Zato je zanimivo, da se ravno on ob vsaki priliki za „trializem“ izjavi. Ta „trializem“ pa ni nič drugega nego — raztrganje naših kronovin, torej protustavni in deželnoizdajalski čin. Dr. Šuštersič in z njim vsi slovenski poslanci hočejo, da bi se odstranili stajerska in koroška kronovina. Odrtni deli teh dežel pa naj bi se združili s Hrvatsko ter z Bozno-Hercegovino. To je dr. Šuštersič v delegaciji prav odkritosrčno povedal. Ali ako bi slovenski prvaki enkrat avstrijske dežele razbili, potem bi hoteli gotovo tudi avstrijsko državo razcepiti. In tako bi mi naposled pod žeslo srbskega kralja prišli. Dobro, da prvaško drevje ne zraste v nebesa...

Železniški shod se je vršil v Gradcu, na katerem so bile vse važnejše korporacije brez razlike narodnosti in stranke zastopane. Shod je imel namen, da se odločno izjavi proti nakani južne železnice, ki hoče prebivalstvo na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem za plačilo dolgov prisiliti, ki jih je z Rothschildom napravila. Shod se je tudi v tem zmislu izjavil in je imel lepi uspeh.

„Slawisches Tagblatt“, tako se imenuje neki nemško pisani list na Dunaju, ki se zavzema za vseslovanske cilje. List živi od danes na jutri. Zanimivo je, da poroča ta list, da morajo slovenski študenti v Pragi svoje izkušnje v nemškem jeziku napraviti, ker Čehi razven češčine nobenega jezika ne pripustijo. Oj ti presneta slovanska vzajemnost!

V Severni Ameriki so se vršile pred kratkem splošne volitve, pri katerih so demokrati proti republikancem zmagali. Za republikance je agitiral tudi bivši predsednik Roosevelt; izid volitev pomeni torej javno obsodbo vse njegove politike.

Dopisi.

Iz Ptujске gore. „Narodni Dnevnik“ je prinesel uvodni članek z dne 15. novembra t. l. pod zaglavjem „Kako pospešuje ptujski okrajni šolski svet ugled učiteljstva“. Podpisani Alojz Repa na ta hinavski lažnjivi članek odgovarjam samo tisto, kar se tiče mene in učitelja Klemenčiča. Priznam, da je ob času njegove žene bil Klemenčič „naroden“; pa odkar je njegova žena umrla, je postal hujskač in sicer zaradi dejstva, ker je baje svoji takozvani tašči pod kuratelom (!). Pravi da je dal polovico svoje hiše

na razpolagč nje, res pa je da celo (?); nadalje pravi, da ima gostilniško obrt in da Repa se jezi na to; o j hinavščina, dobila je gostilniško koncesijo v 14 dneh popolnoma na novo, brez da bi ji trebalo postavne lokale in aborte; še sedaj hodijo njeni pivci za plot k potrebi. Kako značajno se obnaša Klemenčičova tašča, kaže dejstvo, ko stoji pri oknu ali pri durih ter ljudi kliče: pojte noter, kaj hodite k Repetu! Če pridejo ljudje od Repeta v njeno gostilno, zopet pravi: Ste pa že pri Repetu bili? Ali zamore Klemenčič to od Repeta dokazati? Občno je znano, da je Habarca zato tako na Ptujčane in „Stajercijance“ jezna, ker si je želela, da jo nemški trgovci ženijo; zato mora vse uničeno biti, kar je nemškega. Pribijem tudi, da celo hujskarijo in ovadbe narekuje ravno Habarca, Klemenčičova tašča, in bi pri nas do takega nasprotja nikoli ne prišlo, ko bi narodnjakov vodja ne bil Klemenčič, kako je s svojo taščo tako daleč zapleten kaže dejstvo da se je hotel obesiti? — Nadalje pisari da ni res da bi Klemenčič hodil s puško v cerkev ob priliki odkritja cesarskega spomenika? da ni imel panslaviistični govor in da ni streljal ob deveti uri v noči na Stajercijance. Jaz podpisani pa dokazem še danes, da je to resnica in da sem to ovadil c. k. pravništvu; ali čudno še se mi danes dozdeva da je c. k. pravništvo tožbo vstavilo, brez da bi priče zaslišane bili, ja šment ko je mogoče dokazati da je vse laž kar sem pisal ko se priče ne zaslišijo? Da je Klemenčič ne samo narodnjak, kaže dejstvo da agitira proti nemškemu pouku v šoli, akoravno je ta pouk večinoma farmanom všeč; zato so tudi petico na okrajni šolski svet napravili. Narodnjaki skozi Štingl pa so pobirali podpise, da se nemški naj odpravi in je pravil, da tudi on pobira podpise za nemški pouk. Ali to ni navadni švindal, da se ljudstvo hoče ogoljufati? Tako lažnjivih stvari bi še dosti lahko pisal, ko bi mi prostor „Stajerc“ dovolil. Nadalje piše, da jaz ovadbe pišem zoper učitelje, kar je zopet laž. Ako se resnica piše, to gotovo ni ovadba, ako pa jaz le resnico pišem, gotovo ni nobenemu učitelju v škodo, kateri se drži svojega stanu; pa ne pristranski svat, katere se ne smejo z učiteljstvom strinjati! Kdo je pa večji učiteljski denuncijant, ko Klemenčič sam, ki je ob priliki imenovanja g. Čulka kot nadučitelja za Ptujsko goro učiteljskega tovariša na sramoten način napadel? Da je bil Klemenčič v šolskem svetu v „terni“, nič ne stri, ker smo farmani prosili okrajni šolski svet, da nam ne vsili Klemenčiča kot nadučitelja. Naj še bo označeno, da gorski šolski svet ni tako sestavljen, ko si ga farmani in občani želijo; ako tega narodnjaki ne verjamejo, pa naj pustijo, da se glasuje! — Ptujška gora, dne 16. novembra 1910.

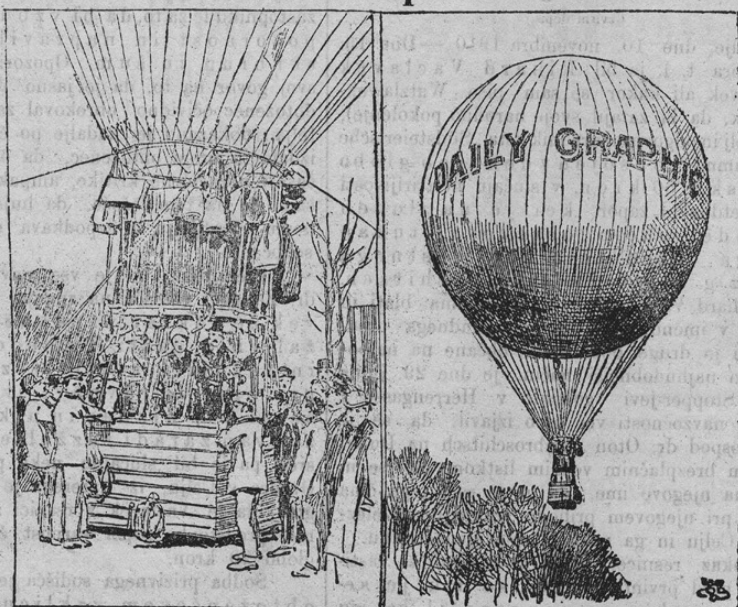
Aloiz Repa.

Trbovlje. Dragi „Stajerc“, poročati ti moram neko novico iz okolice sv. Urha (okraj Zagorje). Dne 3. t. m. ko je bil sejem v Zagorju, je šla omožena prodajalka Franciska Kolenz iz sejma domu čez hrib. Z njo je šla 11 letna deklica. Na klancu sta došli nekega falota, (ki je bil srednje postave, blond lase, sive oči, bledega obraza, špičast nos, brez brade ali brk, okoli 17 do 20 let star). Obleden je bil tisti dan v črni obleki, bela srajca, črn klobuk in bela slajna okoli vratu. Prišel je takoj govoriti, ali obe sta se ga prestrašile. Deklica je potem sama nazaj bežala. Ta falot pa je prodajalko napadel in jo hotel posiliti. Ker se je branila, vzel je nož in jo hotel z njim prestrašiti. Le z zvijačo se ga je žena ubranila; rekla je namreč, da je krvava in se mora pri vodi umiti. Tako mu je ušla in pribežala do nekega posestnika, ki jo je potem do Bevskega spremil. Ljudje so čuli ženo na pomoč klicati. Taki zločinski napadi se godijo tukaj. Opozorjamo orožnike, da storijo svojo dolžnost! Kdor kaj vè o omenjenem falotu, naj nam to naznani.

Šentjanž na vinski gori. Preteklo nedeljo je šel eden tukajšni posestnik iz Doberne domov v St. Janž. Pod vasjo Srebotno je padel iz polomljene brvi in se poškodoval. Velika sramota je in škandal za dobrnsko občino, katero imajo klerikali v rokah, da se še brv ni nova naredila, ker tista pot je glavna pešpot med Dobrno, St. Janžem, Velenjem in Šoštanjem. Po njej hodi dosti ljudi vsak dan iz bližnjega in daljnega kraja. Človek si v resnici ni življe-

Velikanski zrakoplov.

Angleški dnevnik „Daily Graphic“ v Londonu pustil je zgraditi velikanski balon, ki naj bi vse enake prekosil. Vsebinsa tega balona obsega 160.000 kubičnih fufov. Na gondoli sami sta dva nadstropja; v prvem so aparati, proviant itd., v drugem pa pogumno osobe. Te dni se je dvignil ta balon v zrak in hotel iz Londona na Rusko priti. Posrečilo se ni. Po 28 urnem letanju v zraku so se morali zrakoplovci v Kerkhofnu na Bavarskem izkrcati. Pri izkrcanju je bil balon hudo poškodovan. Morje med Anglijo in

Zum Fernflug des größten Freiballons der Welt „Daily Graphic.“

Fancosko je v zraku tekem ene ure preplavil; prišel je tudi do 2500 metrov visoko. Naša slika kaže na levi strani balon v trenutku, ko odplave, na desni pa visoko v zraku.

Ali že veš? Izšel je „Stajerc“ „kmetski koledar“, ki se dobi v Ptuj in knjigarnah.